

Asia: VN/30787/2022

Arviomuistio saaristolain päivittämistarpeista

Pykäläkohtaiset kommentit

Kommentit lain tarkoitukseen liittyen (§ 2 Lain tarkoitus)

Etelä-Savon maakuntahallitus kannattaa arviomuistiossa esitettyjä huomioita lain tarkoitusta koskevasta pykälästä. Maakuntahallitus on yhtä mieltä siitä, että pykälässä tulee huomioida valtion ja kuntien lisäksi hyvinvointialueet ja, että 'saariston kiinteä asutus' on vanhentunut käsite. Ihmiset asuvat, työskentelevät, yrittävät, opiskelevat ja lomailevat monipaikkaisesti. Lain päivityksessä tämä tulee huomioida tarkoitus-pykälästä lähtien. Maakuntahallitus jakaa myös arviomuistiossa esitetyn näkemyksen siitä, että voimassa olevan lain passiivisen turvaamisen sijaan lain muotoilua tulisi muuttaa aktiivisempaan kehittämisen suuntaan. Etelä-Savon maakuntaliitto kiinnittää huomioita siihen, että ko. rahoitus turvaa peruspalveluiden, kuten perusopetuksen ylläpidon lain edellyttämällä tavalla laajasti saaristoissa alueilla.

Kommentit saariston käsitteeseen liittyen (§ 3 Saariston käsite)

Etelä-Savon maakuntahallitus arvioi, että saariston käsitteen määrittely kaipaava täsmentämistä. Uusi paikkatietopohjainen saaristoluokittelu antaa yhtenäisen pohjan tarkastella saariston määritelmää osana saaristolain päivitystyötä. Tässä yhteydessä on syytä arvioida, mikä merkitys lossien korvaamisella silloilla on saariston käsitteeseen. Tätä on mahdollista arvioida yhdessä 'saaristoa olosuhteiltaan muistuttavat alueet' -käsitteen täsmentämisen kanssa. Etelä-Savon näkökulmasta saariston käsitettä päivitettäessä erityisen tärkeää, että määrittelyssä huomioidaan sisävesien erityispiirteet. Lisäksi maakuntahallitus edellyttää, että Etelä-Savon saaristokunnat ja saaristo-osakunnat eivät joudu nykyistä huonompaan asemaan uuden lain mukaisesti saariston käsitettä määriteltäessä.

Kommentit elinkeinotoiminnan tukemiseen liittyen (§ 4 Elinkeinotoiminnan tukeminen)

Etelä-Savon maakuntahallitus on samaa mieltä arviomuistion elinkeinotoiminnan tukeminen-kohdan analyysistä. Pykälä on vanhentunut ja sen muotoilua on tarpeen uudistaa saariston elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä laaja-alaisemmin tukevaan suuntaan. Saariston erityisolosuhteet tulee olla pohjana myös uudelle kirjaukselle. Lainkohdan muotoilussa tulee huomioida mm. EU-rahoituksen korostunut rooli elinkeinotoiminnan tukemisessa.

Kommentit liikenne- ja kuljetuspalveluihin liittyen (§ 5 Liikenne- ja kuljetuspalvelut)

Liikenne- ja kuljetuspalveluja koskevassa voimassa olevassa pykälässä näkökulmana on saariston vakinaisen väestön tarpeet. Etelä-Savon maakuntahallitus pitää pykälän muotoilua tältä osin vanhentuneena. Kuten arviomuistiossakin todetaan, palvelee saaristoliikenne tällä hetkellä kaikkia saaristossa liikkujia eikä ainoastaan saariston vakinaista väestöä, mikä käy ilmi myös liikenteen tilastoissa matkamääristä. Näin ollen käytäntö on jo toinen kuin lainkirjaus, vaikka saariston liikenteen järjestämistä ohjaavana tekijänä ovatkin saariston vakituiset asukkaat. Maakuntahallitus pitää tärkeänä, että sisävesien saaristoalueiden lossien korvaamiseen silloilla panostettaisiin nykyistä enemmän. Tämän vuoksi lainkohtaa uudistettaessa tulee liikenne- ja kuljetuspalveluiden ohella kirjata siihen myös liikenneinfraan panostaminen.

Kommentit peruspalveluihin ja erityispalveluihin liittyen (§ 6 Peruspalvelut ja erityispalvelut)

Etelä-Savon maakuntahallitus jakaa arviomuistiossa esitetyn käsityksen siitä, että myös peruspalveluita ja erityispalveluita koskeva pykälä kaipaa päivittämistä. Myös tämän pykälän osalta on tarpeen huomioida saariston vakinaisen väestön lisäksi monipaikkainen väestö. Sote- ja pelastuspalveluiden osalta järjestäjänä jatkossa toimivat hyvinvointialueet tulee myös lisätä pykälään.

Kommentit valtion työpaikkoihin liittyen (§ 7 Valtion työpaikat)

Etelä-Savon maakuntahallituksen käsityksen mukaan valtion työpaikkoja koskeva pykälä on vanhentunut. Saariston näkökulmasta tulisi enemmin arvioida julkisten palveluiden saatavuutta fyysisen ja digitaalisen saavutettavuuden näkökulmasta sekä luoda edellytyksiä monipaikkaisen työnteon mahdollistamiseksi.

Kommentit alueiden käytön suunnitteluun liittyen (§ 8 Alueiden käytön suunnittelu)

Etelä-Savon maakuntahallitus toteaa, että alueiden käytön suunnittelua koskeva pykälä on tarpeen säilyttää saaristolaissa. Tämän pykälän osalta on tarpeen huomioida käynnissä oleva maankäyttö- ja rakennuslain uudistus.

Kommentit saaristokuntaan liittyen (§ 9 Saaristokunta)

Pykälä saaristokunnasta on yksi saaristolain tärkeimmistä ja vaikuttavimmista pykälistä. Etelä-Savon maakuntahallitus yhtyy arviomuistiossa esitettyyn näkemykseen saaristokuntien ja saaristo-osia sisältävien kuntien määrittelyn täsmentämistarpeesta. Määritelmän ja sen tulkinnan selkeyttäminen on tarpeen. Maakuntahallitus kantaa kuitenkin huolta siitä, etteivät nykyiset saaristokunnat ja saaristo-osakunnat joutuisi taloudellisesti nykyistä heikompaan asemaan tätä lainkohtaa päivitettäessä ja sen pohjalta tulkintaa tehtäessä. Lisäksi tässä yhteydessä tule määritellä ja arvioida, miten hyvinvointialueiden/maakuntien saaristoisuus määritellään.

Kommentit saaristokunnan taloudelliseen asemaan liittyen (§ 10 Saaristokunnan taloudellinen asema)

Arviomuistion mukaan kunnan taloudellinen asema ei ole enää vuoden 1997 valtiosuusuudistuksen jälkeen ollut valtiosuuden jakoperuste. Vuoden 2015 valtiosuusuudistuksen jälkeen saaristolaisa on määräytynyt saaristoisuuden laskennallisten kustannusten perusteella. Saaristolaisa on siis ollut siitä lähtien pääasiallinen ko. pykälän mukainen tukitoimi. Saaristoisuus on myös muissa tuissa ollut saaristolle mahdollinen ja tukea korottava tekijä.

Tämä pykälä nähdään arviomuistiossa lähtökohtaisesti vanhentuneena ja poistettavana kohtana. Maakuntahallitus on samaa mieltä.

Kommentit saaristoasioiden hoitoon kunnassa liittyen (§ 11 Saaristoasioiden hoito kunnassa)

Etelä-Savon maakuntaliitolla ei ole kommentoitavaa § 11 suhteen.

Kommentit ympäristönhoitoavustukseen liittyen (§ 12 Ympäristönhoitoavustus)

Etelä-Savon maakuntahallitus yhtyy arviomuistion näkökantaan, että pykälä 12 on tarpeellinen ja teemaltaan ajankohtainen, mutta se vaatii täsmentämistä. Pykälässä tulisi nykyistä laajemmin huomioida mahdollisuudet luonnon ja kulttuuriympäristön hoitoon kanavoitaviin tukimuotoihin.

Kommentit muihin tukitoimiin liittyen (§ 13 Muut tukitoimet)

Etelä-Savon maakuntaliitolla ei ole kommentoitavaa § 13 suhteen.

Kommentit saaristoasiain neuvottelukuntaan liittyen (§ 14 Saaristoasiain neuvottelukunta)

Arviomuistiossa todetaan aivan oikein, että saaristolaisissa tulee olla maininta saaristoasiain neuvottelukunnasta. Etelä-Savon maakuntahallitus tukee muistion ajatusta siitä, että lakiin tulee lisätä maininta neuvottelukunnan parlamentaarisuudesta. Samoin neuvottelukunnalle asioita valmisteleavan saaristoasiain neuvottelukunnan sihteeristön asema voitaisiin kirjoittaa lakiin.

Muuta kommentoitavaa saaristolain päivittämiseen liittyen

Etelä-Savon maakuntaliitolla ei ole muuta kommentoitavaa saaristolain päivittämisen suhteen.

Etelä-Savon maakuntaliitto Kirjaamo
Etelä-Savon maakuntaliitto